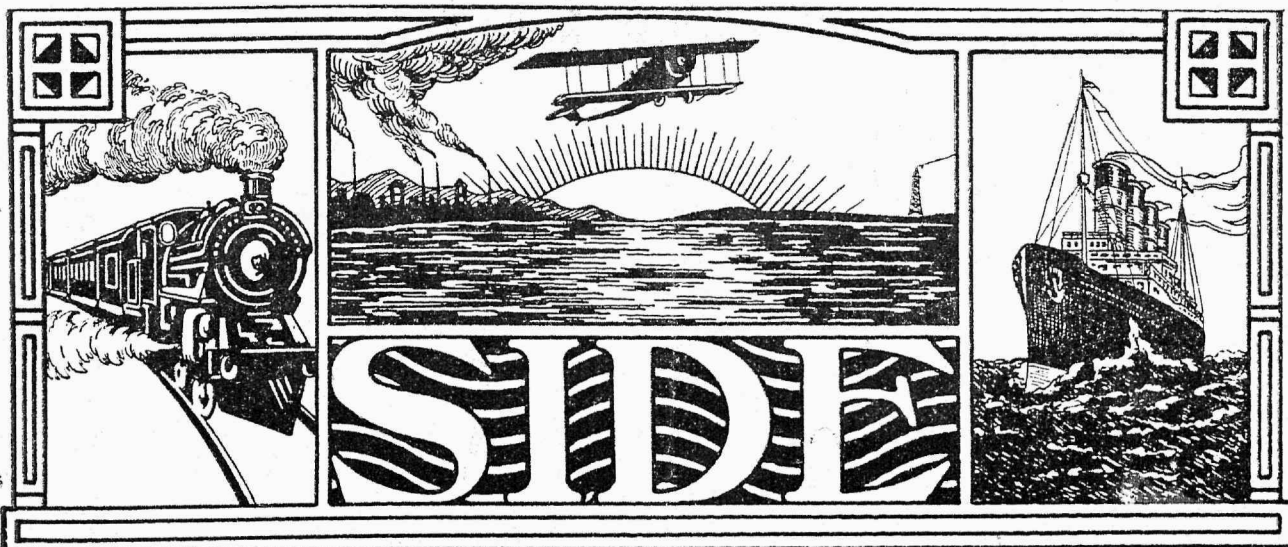

Handwritten signature

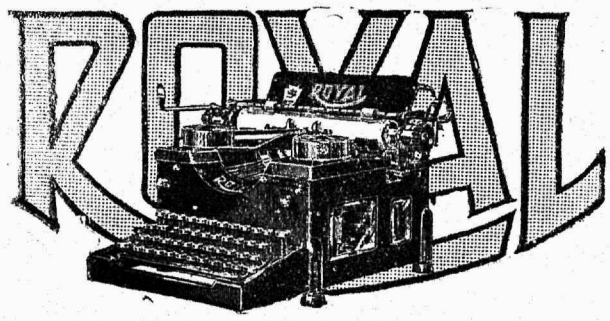

Nr. 6

1924

TÄIELIKUM BUROOMASINATE LADU

Esitused Eestis:

kirjutusmasinad **Royal**
Corona

arvemasinad **Original-Odner**
Record

kõnevastuvõtte aparaadid **Parlocraph**
paljundusaparaadid **Ellams**

Ladus saadaval kõiksugu kirjutusmasinate ja paljundusaparaatide tarbe-
asju, lindid, sõepaber, vahapaber, värv jne. Ainsam Eestis eri töökoda
büroomasinate parandamiseks.

V-nad LOUN & SCHITIKOV

Niguliste 18.

TALLINN.

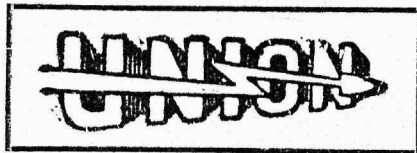
Telefon 13-37.

Nahatööstus A.-S. „UNION”

Tallinn, Maakri tän. nr. 19-21.

Nahawabrik valmistab tuntud headuses talla-, pinsoli-,
rag- ja juht **nahka**.

Saapawabrik valmistab igasuguseid meesterahwa, naes-
terahwa ja laste **jalanõusid**.

Eesti Raudteelaste Tarvitajateühisus

Kauplused asuwad:

Tallinnas:

1. Balti jaama taga.
2. Teliskivi tän. 23.
3. W. Kalamaja t. 20.
4. S. Ameerika t. 15.

Tapal:

Lai tänav 8.

Narwas:

Joala tänav 11/18.

Nõmmel:

S. Pärnu mnt. 48.

Raudteel:

Tallinna-Haapsalu,
Baltiski-Narwa ja
Irboska wahel liigu-
wad wagun-poed.

Kõik kaubad müüakse õiglase hindadega, on otsekohe esimes-
test kätest muretsatud ja täiewäärtuslised.

Juhatus.

A.-S.

Rotermanni tehased

Tallinnas, Jaama tän. 1 - - Kõnetraat 3-73, 29-10.

Eslmene nisupüüli veski Eestis

Rukkijahu ja püüli veskid. — Auru kruubi veski.
Auru leivavabrik.

Ostame kodumaa vilja igal ajal

ja müüme ladust nende saadused (nisupüüli, rukkijahu, rukki-
püüli, sepikujahu, kruubid, tangud ja igatsorti leiba) suurel ja
väiksel määral.

Eesti Mehaanilise Puutööstuse Aktsia-Selts

A. M. LUTHER

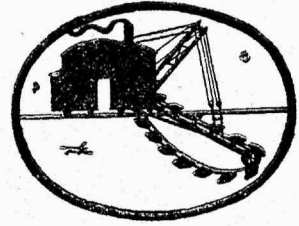
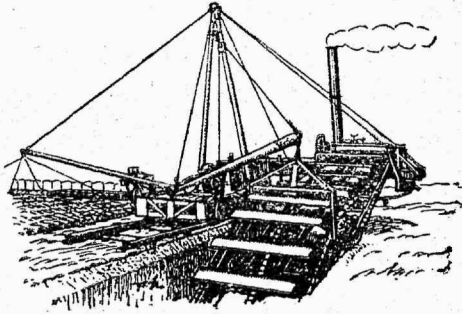
TALLINNAS

TALLINNAS

Valmistab: mööblit, vineer-kartonge, vineer-kohvrid,
vineer-koolirantsaid, vineer-aktimappe, vi-
neer-käsitrumlid, vineer-toolipõhju, vineer-platesid, vi-
neer-labidaid jne.

M Ü Ü G I K O H A D:

TALLINNAS, Vana Posti t. nr. 9 Kõnetraat 616	PETSERIS, E. Nassar'i juures, kau- bareas
TARTUS, E. V. Jürgens'i juures, Vana tän. nr. 17	VILJANDIS, R. Eitelberg'i juures VÖRUS, J. Kiesler'i juures, Tartu tän. nr. 1
VALGAS, P. Saaretok'i juures, Moskva tän. nr. 15	RAKVERES, Roman Jürgens'i juures PÄRNUS, J. D. Ammende juures

Orenstein ja Koppel ^{A/S.}

BERLIIN.

Raudtee tarbejaod, vedurid, vagunid, pöörangud, kraanad, turbamasinad, bagerid, roopad
j. n. e.

Ladu Tallinnas, Estonia puiestee 19.

Rauatööstuse-masinad

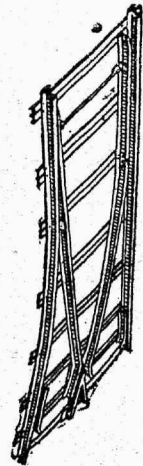
Ernst Krause ja Ko. A.-G. Berlin.

Plekitööstuse-masinad

Erdmann Kircheis, Aul.

Puutööstuse - masinad

Ladus rohkes väljavalikus!!

Peaesitus Eestis

^{A/S.} **V. SCHNEIDER & Ko.**

Tallinnas, Estonia puiestee 19. Tel. 26-34, 18-42 ja 4-01.

SIDE

Eesti raudteelaste ja posti-telegraafi-telefoni teenijate kutseorganisatsioonide häälekandja

Tellimishind:		Ilmub 2 korda kuus Üksiknumber 20 mk.	Kuulutuse hinnad:	
1/4 aasta peale	Mk. 60.—		1/1 lehekülge	Mk. 3000.—
1/2 " "	120.—	1/2 lehekülge	1500.—	
1 " "	240.—	1/4 " "	750.—	

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, -raamatukappides, ladude kontorites, raudteelaste ja posti-telegraafi teenijate kutseorgan. juhatuste juures, raudteetehastes, kõigis postkontorites ja lehetellimiskohtil Toimetus ja talitus: TALLINNAS, Tehnika tän. 16 (end. trükikoja ruumides). Telefon Balti Keskjaam 201.

Nr. 6

August 1924 a.

I. aastakäik

Ühisel jõul.

Raudtee, post ja telegraaf — noist kolmest moodustub see tuiksoon, see tegur, mis hingestab ja reguleerib kogu riiklist elu. Raudtee, — posti- ja telegraafiteenijate hooleks on riigis tähtsaim ülesanne, nende õlgadel lasub vastutusrikas koorem. Loomulikult, koondab see laiemate kihtide tähelepanu posti-telegraafi ja raudtee küsimuste ümber, äratab huvi ning osavõttu seltskonnas. Kahjuks, mõistetakse kõrwalt pealtvaadates asju tihtigi walesi, nähes neid wirilas peeglis, wõi olles puudulikult informeeritud. Saabuwad tihipeale arusaamatused ning tekiwad lahk-mõtted. Se on soowimata pahe.

Teisest küljest kaotawad raudtee-, posti- ja telegraafiteenijad rahwast lahus olles — ja kaotawad palju: seltskond ei tunne nende hädasid, nende soowe ja püüdeid ning ei tea neid toetada, ei tea ulatada awitawat kätt.

Niisugusest wõltsseisukorrast pääsemiseks oli neil eelnimetatud ametalade teenijate ringkonnas ju ammumust liikwel kawatus oma häälekandjat, oma lehte, asutada, mis sõlmiks sidemed rahwaga, mis liidaks üksmeelseks pereks kogu selle riigi side-teenistue ametkonnad, rahuldades nende puht-professionaalseid kui ka waimlisi huwisid. Kaua wiibis tähendatud püüete elluwiik — wiibis osalt aja, osalt energiliste isikute puudusel: kala otsib kus sügawam — inimene- kus parem ning arusaadaw siis, et energilised, anderikkamad ametnikuid harwa ses teenistuses püüsid, kuna

ebaõiglane töötasu peletas eemale iga-ühte.

Ei saa jätta tähendamata, et raudteelaste keskel oma ajakirja wäljaandmisega juba aastat-paar tagasi katseid tehti, kuid asi ei õnnestunud, ei kumbagil korral.

Esimese raudteelaste ajakirja juures märgati ta olewat liig kuiw, ei suutwat huwitada ja, mis kõige tähtsam, esinewat ainult ühe klassi — nimelt: tööjuhtide, aga mitte töötajate häälekandjana; ei pakkunud ka mingit teaduslist ainet. Teine — milline enam-wähem ka töötajate klassi kutsehuwisid jälgis, suikus surmale *ainelise kitsikuse tõttu*, enne weel, kui oma sünnituswaludest üle saanud; tal puudus seljatagune, — oli organiseerimata salgakese ettewõte.

Polnud ju toll ajal ühtki organisatsiooni, kes algatajatele oleks suutnud ainelist toetust pakkuda. Aegamööda asjad käiwad, — nii ka siin. Pikapeale jõudis raudteelaste pere, pärast paariaastalist streigikannatuse aega, end uuesti organiseerida, posti-, telegraafi-telefoniteenijate kutseühing jällegi eluwõimsaks kujuneda ja siis algas ka uus kawatus oma häälekandja kohta.

Üleriikline raudteelaste kutseorganisatsioonide kongress ühli häälel tunnustas oma häälekandja, oma ajalehe tarwiliseks ja kaua-nea kawatus wiidi ellu „Side“ wäljaandmisega. Ühinemine postiametkonna teenijatega ühise ajakirja wäljaandmiseks jäi esiotsa lahtiseks.

Hiljem, peale 5. numbri ilmumise, teatas posti-telegraafi-telefoniteenijate kutseühing, et postiametkonna teenijad „Sidega“ ühinewad, wimast ka oma häälekandjaks sooviwad.

Läbirääkimistel sai see soov teostatud.

Algades 6-mast numbrist on „Side“ tunnutatud nüühisti raudteelaste, kui ka posti-telegraafi-telefoniteenijate häälekandjaks

ta ülesandeks jääb tähendatud ametala teenijate — üldine kaitse awalikkuse ees, nende nõudmise toetamine ning nende elu-olu tõelikkuse kirjeldamine.

Ammune soov on täide wiidud ja olgu see terwitatud!

Nüüd aga ka siis ühisel jõul *küed küolge*, „Side“ toetamiseks, et ta meile jääks piisiwaks!

Roosefide wähendamise ümber. — Reskühing protesteerib.

Silmas pidades, et roosefide wähendamise palawik, eriti raudteel juba liig tuntawaks, kui ka ebaõigeks kujunes, õigustas Reskühingu juhatatus omal koosolekul 10. ja 16. juulil s. a. efineda riigi juhtiwate jõudude ees sellekohase märgukirjaga, mis ka juba 30. juulil edasi jaadeti. Alwalsdame kõigile teadmiseks jelle märgukirja siisu:

„Riigikogu poolt antud wolituste põhjal on Wabariigi Walitus kõigi ministeeriumite ja neile alluwate peawalituste kaudu tõttanud teostama riigiteenijate roosefide wähendamist, millega — nagu seletatakse — olewat seotud ka riigiteenijate palgakõrgendamise küsimus.

Suures palawikus sünnib kohtadel jelle kokkutõmbe puhul teenistusest wallaldawate teenijate nimekirjade kokkuseadmine ning wastawate ettepanekute walmistamine, milleks ifegi teatud plankettide worm wälja mõeldud.

Seetakse wastastikke waielusi ning kauplemisi, tõrjutakse tagasi mitmesuguseid ühe kui teise poole wähendamise ettepanekuid, kuid kogu see roosefide wähendamine on kujunenud mingisuguseks bürookraatlikeks, — ühekülgselt õigustatud, — kawakindluseta toiminguks, millestarnast pole nähtud weel kunagi enne, kusjuures — wähe sellest, et ei arwestata teenijate organisatsioonide arwamisega — ifegi tähelepanemata jäetakse ajutuste juhtiwate jõudude (näit. Raudteewalitsuse) asjakohased ettepanekud lahtilaskmise korra kohta.

Ühe ropuga mõeldakse heita tänawale armetu hull majanduslikelt nii mitte kui millegiga kindlustatud riigikodanikke, nagu püütaks meil, Gestis, riiklikel ettewõttel soetada töötäidlaste hulka, et neile pärastpoole, möödapääsematult, toetusrahastid jagada. Ei piirata lubamast jelle kurja saatuse hoolde anda ka neid teenijaid, kes kümnete aastate kaupa raudteeteenistuses püüinud, wabadusõlja kaaja teinud ja truuks jäänud raudteeteenistusele ka wi-

maasel aastatel maffetawate näljapalkade juures. (Seletab ju Teedeminister, et praegune roosefide wähendamise seadus lubab lahti lasta ifkagi ainult neid teenijaid, kellede kohad wakanitfeks kuulutatakse).

Ka nii kawatsetakse hukatuse äärde wiidud riigi majanduspoliitikat ning walitsuse ettewaatamatusel kuristiku heidetud Gestis marga kurji parandada sellega, et hull inimesi nälgima määratakse, kelle hulgas suurem osa neist kes 6. aasta eest meie walupäewadel Gestis mitte ükskõiksed palnud.

Gestis Raudteelaste Reskühing, kuhu kuulwad kõik raudteelaste kutseorganisatsioonid, seisest wäljaspool igasuguseid poliitilisi erakonde, ning tegutsedes Gestis demokraatlike riigi alusjoontel, olles tänini tagasihoidlik kogu oma nõudmistega, mis puutuks töötawa klassi majandushuwiid, ei ja praegusel wiisil toimewa roosefide wähendamisega kuigiwilsi leppida ja õigustas, solidaarselt posti-telegraafi-telefoni teenijate kutseorganisatsiooniga ja Raudteelaste Riiduga efineda riigi juhtiwate jõudude poole palwega, et praegusel wiisil, ebaõiglaselt ja ettewaatamatalt, toimiw roosefide wähendamine wiibimata seisma pandaks, nõudes, et edaspidine roosefide wähendamine, mille tarwidust ka G. R. Reskühing ei cita teostuks järgmistel põhijoontel:

1) Et wähendamine sünniks kawakindlalt ja koos meie ametiasutuste töö lihtjastamisega, milleks julguda eestkätt kõik paralleel-asutused (nagu kahetõelised raudteewalitsused ehk nende osakonnad), misläbi töö ifeenejast ka ratsionaalsemaks saaks ja wähem töölõude tarwitaks.

2) Pensioniseadus kiires korras ellu wiidaks, et wõimalus oleks wabastada töölt rakkajid, kes tööwõimetutena praeguseid ametikohte täidawad.

3) Et lahtilaskmine ei sünniks ifkagi übel

hoobil, ühekorraga, waid järkjärgult — auto-
maatfekt — sel wiisil, et wabatahtlikult lahku-
wate asemele ei palgataks uusi töödjude, nende
asemele määrataks tarbekorral teenijaid teis-
test ametaladest.

4) Et teenistujest wallaldamisele ei kuu-
luts ükjinda nimelt need teenijad, kelle kohad
wakantseks kuulutatakse, waid — teenistus-
wanaduse järele, n o o r n a d, sel tarwilist
teenistuswilumust ei ole.

5) Et teenistujest wallaldamine jünniks
täielikult teenijate kutseorganisatsioonide
kontrolli all ja selle juures kõrvaldatud oleks
igasugune ebaõiglus ning jurweawaldus.

Postiametkonna demokratiseerimisest.

Cesti postiwalitsus on loogu oma olemasolemise
ajal tagurkuse sammu all purjetanud, mille tõttu puu-
dub postiasutuste sisetises elus ja korralduses tar-
wilist demokraatlik waim. Wabakord asutuste teeni-
jate ja ülemate wahel on äärmiselt sülm, wormilik.
Kõjolu, et posti peawalitsus ainult ülemate hu-
wide cest walwol on ja tõiti teisi teenijaid nagu
wõõraiks lapiks peab, on mõnegi upjaka ülema otje
wäikejeks diktaatoriks muutnud: ei taheta sugugi tee-
nijate arwamisega reherendada ei töõjaotuse asjus
ega majanduslikes küsimustes, waid „ma käsja“ ja
„ma teelan“ on esimene ja wiimane.

Uga asutuse töõdedu üheks eeltingimuseks on aga
asutuse juhataja ja teenijate sõbralik koostöödamine.
„Rahu kofutab, waen kaotab“ on ka siin maksim. Üle-
mate ja teenijate koostöödamist on postiasutustes aga
eriti tarwis, sest mõned kontorite ülemad, kes juhuz-
liselt ehk onupoja poliitika tagajärjel eitootja jattu-
nud, on ametioskuse ja töõ organiseerimise wõime pool-
lest dige mannetud, kuna aga ametnikkude seas kül-
lalbaselt wõimunud töõjude leidub. Niisuguse sisetise
korra juures, nagu see meie postiasutustes seni wa-
litjenud, ei saa aga ametnik kuigi palju kaasa rää-
kida oma kogemusi töõle rakendada.

Sarnane olukord ei wõinud wiimaks teedeminis-
teeriumile tähelepanemata jääda ja läinud aastal
märtsikuu ilmus teedeministri päewakäsi postiamet-
konnale, kus kõneldi asutuste juhatajate ning teeni-
jate koostöödamise tarwilikkusest ja kajuft sisetise
korra loomisest. Ka ebaõigusi on teedeministeeriumi
poolt seda korduwalt rõhutatud. Posti peawalitsus
reageeris selle poale aga dige iserallikult: jaatis
teedeministeeriumi korraldused küll asutustesle laia-
li, aga nende elluwõimise peale waatas täiesti üfä-
kõikfekt. Nõnda on siis ka teedeministeeriumi korral-
dused praeguses asutustes, kus ülemad tagurkiste
waadetega on ja teenijatega koostöödamises oma
wõimul langemisi näewad, suuremalt jaolt teostamata

Murdugi ei ole teedeministeeriumile üfistõit, kas

Ei soowiks riigi juhtiwad jõud efitatud tin-
ginistega arwestada ja ei arwaks Wabariigi
Walitsus fäesolewa märgufirja peale wastata
hiljemalt 15. augustiks s. a., ning festuks
koosseisjude wähendamine praeguseft maksima
korra juures edasi, jätab Cesti Naudteelaste
Seffühing, Naudteelaste Liidu ja posti-tele-
graafi-telefoni teenijate kutseorganisatsioonide-
ga solidaarselt enesele täielise tegevuswaba-
duse.“

Ülalkirjeldatud märgufiri jaadeti Riigiwä-
nemale, kõigile ministritele, Wabariigi Walit-
susele ja Riigikogu juhatusese. —on.

ja kuidas tema korraldused täidetaks. Selteparast
jaatis hiljuti teedeminister posti peawalitsuse üle-
male ettekirjutuse:

(Toon selle ettekirjutuse täielikult, sest kuulu jä-
rele ei olla teha mõned postkontorite ülemad oma
alliwatele teenijatele awaldanud.)

„Minu eelkäija 4. a. 2. märtsi ja 30. oktoobri päe-
wakästudes nr. nr. 23, 113 ja minu 24. kujukirjas
nr. 28 on olte nähtud asutuste sisetise korra ja töõ
organiseerimise juures asutuste juhataja ja teenija-
te koostöödamine.

Ministeeriumis on arwamed olemas, et need kor-
raldused kaugeleki kõigis asutustes läbi wiidud ei ole.

Palun mulle efitada asutuste nimelikiri, kes need
korraldused täitnud ei ole, iga asutuse kohta arata-
hendades minu korralduste mitte täitmise põhjusted.

Ühtlasi palun Teid kindlat korraldust teha, et
tulewikus minu korraldused järjekindlat täidetud
saaksid.

See kiri tuleb kõigile teenijatele allkirja wastu
awaldada.“

Noh, wast ehk hakkab asi niid wahje liikuma —
arwawad mõned. Mina isiklikult kahken aga siiski.
Asutuste ülemad, kus ministeeriumi korraldused
teostamata, ühtlasi waikiwad. Teerija sellest minist-
rile koatada aga ei sõanda, sest kuigi posti peawalit-
sus enam kolmandat punkti tarwitada ei saa, leiab ta
mõne teise punkti wõi kofkju, et sellele teerijale hün-
dipassi anda. Ja nõnda jääb siis tõit endist wiisi.
Palju wõiks teha siin aga postiteenijate orga-
nisatsioon. Kutseühisuse osakonnad peaksid sellest, kus
ülemus mainitud korralduste elluwõimises kõrgub,
Seffjuhatusese teatama etteandmisest teedeministeer-
iumile. Postiteenijate organisatsioon ei peaks siin
milgiti tingimisel üfistõitfeks jääma, sest ametkonna
demokratiseerimist ei olene üksnes töõdedu, waid suu-
rel määral ka teenijate eneste heafääfäil ja töõtin-
gimiste paranemine.

Walitsin oma kirjutusele wiist liig käreba pealkirja, mis meie demokraatliku wabariigi ebademokraatlikkudele postitulemustele otse hirmuwarinad peale ajab, nit et nad lugedes kirjutust käsi kokku lööwad ja hüüawad: „See on ju päris ajutuste ülewõtmine teenijate poolt!“ Nende wafustuseks soowitan neile Lääne-Euroopa oludega wähe tutwuneda. Seal on ajutuste juhatus ja teenijate wahelord hoopis teine, kui meil. Niifugune lord, kus teenija attesteerimine, tööjaotus jne. ajutuse juhataja monopol, on seal juba ammu kolikambri heidetud. Meil ei taheta liudagi aru saada, et ka teenijal oma töö ja teo asjus sõnase kaasa rääkida on, kuna aga, näheks, Inglismaal postiafutustes asi isegi mitkaugela on müüdüd, et teenijate organifatsioonid ka töö juhtimise

lest ja järelwalwefest osa wõtawad, alles afutuste juhatustega löige lähemas kontaktis. Ja selles koostöötamises ei näe seal teegi mäsju wõi wähemalt diftiplina langemise hädaohu, waid aino töbedu ja töö produktiivfufe tõusu.

Rõõmustawa wähiusena tuleb konstateerida, et wiimasel ajal ka meil mõnes ametkoimas juba aru saama hakatakse ajutuste juhatus ja teenijate koostöötamise wajadusest ja algust tehakse wabamate põhimõtete tarwitusele wõtmisega. Ja kui wiigiteenijate organifatsioonid ise jeda kui tõffist päewakõnnimust wõtawad, siis wõib kindlasti loota, et meie ametiafutused oma fisenise korra poolest juba mõne aastast Lääne-Euroopa riikide ametiafutustele järele jõuawad.

D. Kõlluste.

Raudteewalitsused teenijate huwide kaitsmises liig ükskõiksed.

„Sidet“ nr. 5 kätte saades ja silmitsedes selles awaldatuid Raudteewalitsufe koosoleku otjuseid, julgen arwamist awaldada — et need meie kongressi otjusest suhtes wäga ükskõiksed on. Doon siin näituseks: punkt n) Priipiletite andmise üle. Raudteewalitsus olewat selles asjas löif wõimalused ära kasutanud ja ei leida wõimalikuks uute kaawadega efineda. Kas tõesti?

Sai üles wõetud kongressil priipiletite lästimise arutamisel punkt 4. all resolutsioon: „Efineda palwega, et priipiletite kasutamise õigust laiendada ka nende teenijate naiste peale — ühifel alusel lastega —, kes oma laste koolitamise puhul on sunnitud kooli ajal laste juures linna elama.“ Miks ei peaks see wõimalik olema? Kujutatagu ette, kui wäste see on, et perekonna ema peab perekonnast eemal, 3—4 jaama wahet, linnas ühe wõi rohkem laste juures elama, teifi — oma perekonnas — alalisesse elukohta jättes, aga teifti ei saa. Seft teada on, et eesilolel on pikid hariduse järele ifka efinere plaani peal, kui wäste see ka oleks. Ei ole ka jugugi wõfufe asi, ega üffikute eesõigus, et lastele haridust anda, waid igale on teada, kui tarwilif see on, ka riigile, ja fagedasti tuleb ette, kus riigi förgemateft kohtadelt heldatakse: „Meil on nit ja nit palju haritud ifikuid niifugustest ja niifugustest õprijatustest.“ Aga kuidas haridust saada, selle üle ei püüta teegi järele mõelda, et wõimalust mööda kaasa anda. Ei paneks ju teegi last linna kooli, kui saamad ajutused elukoha läheduses lättepaadawad oleks, aga meid ei ole. Sfege algkoolid on maal 4 ja rohkem werstafid elukohast eemal. Kuidas läib 8—10-aastane laps läib lume ja meie kimas teatud kilmaga igapäew niifugufe maad sinna ja tagasi ära.

See on otse wõimata. Ja mis peaks põhjus olema et niifugufe, kui eespool kirjeldatud, teenija naifete ei wõiks koolide õpaja lefwufe ajaks priifõidu piletit wälja anda? Kuumi ju rongides jätkufis neife üffikutele ja löbu pärast teegi koju jõta ei püüa. Teeks jeda ainult hädalistel tarwitustel, — jaama, peju pefema jne. Samuti, miks ei tuleks anda teenijale ja tema perekonna liikmetele toiduainete toomiseks linnast piletit; oletame 2 forda perekonna kohta kuus. Maal ei walitse sugugi niifugune külfus nende ostmiseks, ifeäranis raudtee läheduses, kui jeda linnakafsed arwawad. Mõlemad liiki piletid, milledest eespool jutt olnud ja kongressil paalutud sai, anti ka bürokraatilise Wene walitsufe aegus. Mõletan Pt. 20 naifsel eli Jõgewa ja Tartu jaamade wahel sõitmiseks pilet, samuti kui lastelgi, kes koolis käifid. Toiduainete ostmiseks olid piletid, nagu teada, liinifl ifegi sõiduks Tallinna. Järgnes okupatsiooni aeg, wõõras rahwas, wõõras meel ja keel walitfhes meie üle, kuid toiduainete ostmiseks piletite wäljaandmist jätkati ja leiti jeda karmis olewat. Müüid, kus ife walitsufe ja löif juhtimise oma lätte jaanud, müüid leiab juguwend, — omajugune, — et ei ole karmis sul last koolitada, ega wärskemat toiduainet süüa kui soolafillu, nagu kardaks, et lähed majaks!... Soowid fifti: Sõida oma raha eest, wõi oma 6 piletit ammel, mis 12 kuu peale lubatud.

Kurb!...

Oleks soowida, et lefwühingu juhatus weel lord katjufks tarwilifi samme sefs astuda, et selgitada, kui hädasti see walitsufele mitte midagi maksaw, mille kinnif elufewatele teenijatele tarwilif on.

W.r.

Riigi (laiaroopalise) raudteevalitstuse koosoleku otsused Tallinnas, 7., 8. ja 16. juulil 1924 a.

Päevakorras 7. ja 8. juulil esimese punktina
**R. W. koosseisjude läbiwaatamise ja lofutõmbamise
küsimus.**

Otsustati 1925. a. peale esitatavas Raudteewa-
litstuse koosseisjutes, võrreldes 1924. a. peale esita-
tud koosseisjudega, järgnisi wähendusi järele wõtta:

Raudteewalitsuse kantselei — wähendada 1 kassi-
jala wõrra.

Urwe osakond — wähendada 1 laudkonna juha-
taja wõrra.

Warustusosakonna arwepidamine — wähendada
2 arweametniku wõrra.

Lükkumise osak. arwe jsk. — wähendada 1 kantsi-
lei- ja 1 arweametniku ja Weo osak. 1 ametniku
wõrra. Kottu wähendada arwepidamise alal koos-
seisju 6 ametniku wõrra. Peale selle on wõimalus
koosseisju arwepidamise alal wähendada veel 1 amet-
niku wõrra, kui Riigikontrolli poolt asjaajamise
lihtjuskamise küsimuses märkuste asjas Raudteewa-
litstuse ettepanekule wastu tullakse; juhtumisel, kui
aga Riigikontroll weneaegsete määruste kätimist,
mis praegu makswad, nõudma saab, tuleb wasta-
walt jellele koosseisju juurendada.

Tulude kontroll — wähendada 1 ametniku wõrra
forterite üüri mahaarwete kontrolli ärataotamise ar-
wel, lojustades järelewalwet fortterite üüri õigesti
mahaarwamises igat osakonda oma ametnikkude koh-
ta ise teostama. Rauba saatekirjade ja bagaasli kwiit-
tingute kontroleerimise ärajätmise arwel Riigi Trü-
fifojast kaanisel — wähendada 1 ametniku wõrra ja
bagaasli kwiitungute täieliselt rewideerimise osaki-
sele rewideerimisele ülemineamise puhul wähendada
weel 1 ametniku wõrra. Kottu wähendada Tulude
kontrolli koosseisju 3 ametniku wõrra.

Statistika büroo — wähendada 3 ametniku wõr-
ra, tingimisi, kui lubatakse mõnesuguseid soowita-
waid ümbernimetusi ette wõtta. Peale selle wähen-
dada ka krediiti 3 ajutise kantsileiametniku palga-
mijeks.

Terwishoiu osakonnas — wälja jätta koosseisjust 1
bakterioloog ja 2 apteegi juhataja abi, üle wiles
neid ajutiste krediitide peale.

Warustusosakond — wähendada 2 referw puu-
ladu ülewaaataja ja 1 kassjala wõrra.

Lükkumise osakonnas — wanema rewidendi amet-
osakonna juures ära kaotada ja tema kohused Tall-
linna jsk. lükkumise rewidendi peale panna, ümber
nimetades teda wanemaals rewidendiks; osakonna
kantselei — wähendada ühe kantsileiametniku wõr-
ra. Tehniline jaoskond — wähendada 1 joonestaja
2 kantsileiametniku ja 1 kassjala wõrra. Telegrafi
jaoskond — wähendada 2 ametniku wõrra. Liini tee-
nistus — wähendada 2 fonduktori refermi korraldaja
wõrra; Tallinna sõlme jaama ühema abide küsimus

läbi woadata eraldi, Kadriina jaam — wähendada
1 telegrafisti wõrra.

Natwene jaam — wähendada 1 jaamawõlma abi
ja 1 telegrafisti wõrra.

Pedia jaam — wähendada 1 jaamawõlma abi
wõrra.

Antsla jaam — wähendada 1 jaamawõlma abi
wõrra.

Wõru jaam — wähendada 2 telegrafisti wõrra.

Petseri jaam — wähendada 1 kassierija wõrra.

Weo osakond — wähendada 1 wanema rewidendi
wõrra; weduri jsk. — wähendada 1 tehniku wõrra;
elektro-tehnika jsk. — wähendada 1 aidamehe wõrra
ja peale selle 8 ametniku ümber paigutada jaos-
fondade juure.

Liini teenistus — wähendada depoo korraldajaid
3 wõrra, depoo wachiti 5 wõrra, puhseruumide wach-
titi — 1 wõrra, kambipuhastajaid — 2 wõrra ja
depoo wedurikütajaid — 11 wõrra. Weduri- ja rongi-
teenijate koosseisjude küsimus arutusele wõtta, kui jela-
gumid on kawatsetaw rongide läbijooks.

Tee ja ehituse osakond — wähendada 24 remon-
ditööliste wõrra, kui Wall-Zeboska ja Keila-Wallisti
liinidel rongide kiirust lubatakse wähendada.

Peatehased — wähendada 1 raamatupidaja ja 3
ametniku wõrra.

Palkade reguleerimise ja tehniliste jõudude
palkade tõstmise küsimuse arutus edasi lükata
ja läbiwaatamisele wõtta ühes Raudteelaste R. Kessi-
ühingu poolt esitatud kawatsega. Celarwesje kait pal-
gad wanade normide järele järele wõtta. Wormi- ja
taliriete warustamise kulu täiendus celarwesje järele
wõtta. Koosseisjude wähendamine läbi wiia järk-järk-
gult, kusjuures uute ametnikkude juurewõtmise mi-
hinada seisnema peama ja koosseisjust wähendamise pu-
hul wabastatawate ametnikkudega wabanewaid kotte
täita, sellekohase ettepanekuga hr. Teedeministrile esi-
nedes.

Teise punktina: **Koosseisjude juurendamise küsi-
mus juhtumisel, kui Pärnu-Tallinna l.r. raudtee
ühendatud kaaks laiaroopalisega.**

Leiti, et Pärnu-Tallinna l.r. raudtee ühendamise
puhul laiaroopalise Raudteewalitsuse alla tuleks
1925. a. peale ettenähtud Raudteewalitsuse ja osak.
fondade koosseisje järgmiselt juurendada:

Raudteewalitsus — 1 raudtee ühema abi ja 1
asjaajaja abi wõrra.

Urwe osakond — 4 ametniku wõrra, Lükkumise
osak. arwe jsk. — 3 ametniku wõrra, Weo osak.
arwe jsk. — 3 ametniku wõrra, Tee ja Ehituse osak.
arwe jsk. — 1 raamatupidaja ja 1 arweametniku
1. j. wõrra.

Tulude kontroll — 10 ametniku wõrra, kui was-

lastitumise arvestamine ära jääb, kui aga ka blankeetide kontroll ära jääb — siis 9 ametniku võrra.

Statistika büroo — 6 ametniku võrra.

Tervishoiu osakond — 1 kantseleiametniku w.

Wanuste osakond — 1 tehniku võrra (Pärnu R. Wof. üleantud tehnik tagasi).

Liikumise osakond — 1 kantseleiametniku võrra.

Wao osakond — 1 wanema inseneeri ja 1 wanema tehniku võrra.

Tee ja ehituse osakond — 1 noorema inseneeri, 1 wanema tehniku ja 1 kantseleiametniku võrra. Kõik tuleks juurendada Raudteewalitsuse ja osakondade koosseise 33 ametniku võrra, kuna selle vastu Pärnu-Tallinna Raudteewalitsuse koosseisust umbes 90 ametniku wäheneks.

Peale selle wäheneks linisteenistuses liikumise osakonna üleandjate agentide arvel ametnikke: Lasna j. — 4, ülemiste j. — 1, Tamisalu — 1 ja Wolga j. — 6, kokku 12 ametniku võrra.

Pääwatallas 16. juulil: **Koosseisude wähenemise ja palga astmete muutmise küsimus.** (Täiendajena eelmise koosoleku otsusele).

Otsustati: Rongide arvu ja rongikomplektide wähenemise puhul wähenendada teenijate koosseisu:

Tehnikumise osakonnas: Kreisjaterongi juhtidid — 2, kaubarongi juhtidid — 4, wanemaid

konduktorid — 6, nooremaid kondukt. — 6, bagaasijuhidid — 2; kokku 20.

Wao osakonnas:

Kaubarongi wedurijuhtidid — 14, maadõwri wedurijuhtidid — 10, digusteta wedurijuhtide abidid — 24, wedurikütajaid — 14, rongikütajaid — 10, waguwpuhastajaid — 2 koosseisust ja 2 ülemääralist, waguwpuhastajaid — 6 ülemääralist; kokku 82.

Osakonde tohustada 17. skp. ehitada personaal-laadkonnale teenijate nimelkirjad, leda wõiks 1. augusti sahti lasta ja sellekohane ettepanek ehitada liires korras Teedeministeeriumile.

Peale selle ettekamne teha Teedeministeeriumile kirja nr. 2693 — 12. 7. peale, kus tuleb ära selgitada, et Raudteewalitsusel ei ole võimalik kõiki neid teenijaid sahti lasta, selle kohad on wakatseteetsi liu-lustad, waid sahti lasta tuleb nooremaid, kellel weel tarvilist wilumust ei ole ja wõimaste kohtade peale paigutada wanemad teenijad, olgugi et nendel sel juhtumisel tuleb leppida wäheema palgaga.

Teedeministeeriumist järele pärida, kas tuleks Riigikogu seadusandluse kohaselt 1925. a. eelarwesse lisje wõtta maafondade järele % mitte mahaarwamine palgakdest.

(Palgaastmete muutmise küsimus waatata artiklis: „Palgaastmete reguleerimise ümber.“ Toimetus.)

Palgaastmete reguleerimise ümber.

Märtijaku kongressil wastuwoedetud resolutsiooni täitmiseks eildas Raudteelaste Skffühingu juhatus 5. juulil j. a. Raha-, Teede-, Lõõja hoolekande ministritele ja raudteewalitsusele oma kawa palgaastmete reguleerimise kohta, milline walmistatud Skffühingu juhatus ja kongressil walitud komisjoni poolt. Waaskirjas nõutud, et see astmete reguleerimine wiibimata läbi wiidaks ja juba 1925. aasta eelarwe kokkuseadmisel uued numbrid arwesse wõetaks.

Muujeas, juhiti tähelepanu, et mit astmete jaotust oleks waja igatahes juba ennem teostada, kui walitus üldiselt riigiteenijate palga-förgendamise küsimusele asub.

Ministeeriumites anti lootust, et palgaastmete reguleerimisel tõesti Raudteelaste Skffühingu poolt ehitatud palgaastmete reguleerimise kawaga tahetakse arwestada. Päewa 10 hiljem aga märgati, et raudteewalitsuse osakondades mingisugused eeltööd olid käimas „tehniliste jõudude“ palgade förgendamiseks: Seati kokku nimelkirja ja sellekohaseid ettepanekuid ja lõpuks sai see ka tõeksjaks.

25. juulil tehti teatawaks kõigis osakondades, et 16. juulil peetud raudteewalitsuse (muudugi laiaroopalise) koosolek vastu wõtnud

protokolli nr. 108 põhjal muujsas järgmise otsuse:

„Tehnilistele jõududele palgajid tõsta järgmiselt:

Wanemad inseneerid	13.500 m. pealt	15.300 m. peale
Noor. inseneerid	11.700 " "	13.500 " "
Liini jaosk. juhatajad		
W ja P osakondades ja Peatehaste tehnikabüroo juhataja	13.500 " "	15.300 " "
Liini jaosk. juhataja		
1. abi	9.900 " "	11.700 " "
2. " "	8.700 " "	9.900 " "
Wao osak. waguni jaosk. juhataja (osakonna ülema asetäitja) (uus koht)		19.500 " "
Wao osak. tehn. jsk. juh. (uus koht)	15.300 " "	18.000 " "
Weduri jsk. juhataja	13.500 " "	15.300 " "
P osak. hoonete ja weewärgi jsk. juhataja (uus koht)		19.500 " "
Tee pealisehituste ja signaalkahjooni jsk. juhataja (uus koht)		18.000 " "
Peatehaste ülemale	19.500 " "	21.600 " "
Peatehaste ül. abile	15.300 " "	18.000 " "
Wan. tehnikule	8.700 " "	9.900 " "

Zoonistaja 1. j.	5.500	" "	6.200	" "	" " 2. jsk.	5.500	" "	5.800	" "
" 2. "	5.300	" "	5.500	" "	Terwisohoiu ojak. 1. jsk.				
Tsemeistrid 1. j.	8.700	" "	9.900	" "	juh. (osaf. ülema aje=				
" 2. "	7.700	" "	8.700	" "	taitja)	13.500	" "	16.500	" "
" 3. "	6.200	" "	6.800	" "	Terwisohoiu ojak. 2. jsk.				
Töötodade meistrid					juh. (osaf. ülema aje=				
1. j.	8.700	" "	9.900	" "	taitja)	11.700	" "	13.500	" "
2. "	6.800	" "	8.700	" "	Terwisohoiu ojak. jaosk.				
abid	6.200	" "	6.800	" "	wan. abid	8.700	" "	9.900	" "
Peatehaste töötodade					Terwisohoiu ojak. ap=				
wan. meistrid	11.700	" "	13.500	" "	tegi juhataja	11.700	" "	13.500	" "
Р. ojak. eestöötetijad					Varustus ojak. mater=				
1. j.	5.300	" "	5.800	" "	jali jsk. juhataja	16.500	" "	18.000	" "
2. "	5.000	" "	5.300	" "	Varust. ojak. pealadu				
Signaali mehaanik	5.500	" "	8.700	" "	juhataja	11.700	" "	13.500	" "
Hooneite ülew. Tallinnas	7.700	" "	9.900	" "	Varust. ojak. pealadu				
" " liinil	6.800	" "	9.900	" "	materjali jaot.	4.600	" "	5.000	" "
" " abi Tall.	5.800	" "	6.800	" "	Varust. ojak. laduülemaa=				
Zoonistaja konstruktor	7.700	" "	8.700	" "	taja Tapal	6.800	" "	7.700	" "
Depoo ülemad	8.700	" "	9.900	" "	Varust. ojak. laduülemaa=				
Depoo korraldajad 1. j.	8.700	" "	9.900	" "	taja Walgas	7.700	" "	8.700	" "
" 2. j.	7.700	" "	8.700	" "	Varust. ojak. laduülemaa=				
Elektromehaanik 1. j.	5.500	" "	6.200	" "	taja Narwas	6.200	" "	7.700	" "
" 2. j.	5.300	" "	5.800	" "	Tulude kontrolli juh.	15.300	" "	18.000	" "
Revident weosafonnas	8.700	" "	9.900	" "	Tulude kontrolli wanem				
Jaosk. raamatup. liinil	6.800	" "	7.700	" "	raamatupidaja (juha=				
Weejaama masinistid	5.000	" "	5.300	" "	taja ajetaitja)	11.700	" "	13.500	" "
Weeandjad	4.000	" "	4.500	" "	Tulude kontr. raamatup.	7.700	" "	8.700	" "
Tehnika agent	6.800	" "	8.700	" "	Tulude kontrolli asja=				
Wan. waguni järelew.	5.500	" "	5.800	" "	ajaja	6.800	" "	7.700	" "
Roor. " "	5.000	" "	5.300	" "	Statistika büroo juhataj.	15.300	" "	18.000	" "
Revisjoni lukujepp	5.000	" "	5.300	" "	Statistika instruktor ühes				
Waguni puhastajad	3.700	" "	4.000	" "	ta statistika büroo juh.				
Katlapesijad	4.800	" "	5.300	" "	abi	11.700	" "	13.500	" "
Weewärgi ja tuletaitje					Tallinna jaama ülema				
abinõude korraldaja	7.700	" "	9.900	" "	wan. abi	8.700	" "	9.900	" "
Elektrotehnika jaoskonn					Kaubakont. juh. Tall.	8.700	" "	9.900	" "
na juhataja	13.500	" "	15.300	" "	R. W. wanem revid.	11.700	" "	13.500	" "
Elektrotehn. jaosk.					R. W. wan. kontoriametn.				
elektr. injener	11.700	" "	13.500	" "	arhiwaariks	5.300	" "	6.800	" "
Elektrotehn. jaosk.					Urweosafonna wanem				
raamatup.	6.200	" "	6.800	" "	raamatup. — ojak.				
Waguniparandajad	4.800	" "	5.300	" "	ülema ajetaitja	13.500	" "	16.500	" "
U. osafonna tehn. jsk.					Pealaska juhataja	8.700	" "	9.900	" "
juhataja (osafonna					" " abi	6.800	" "	7.700	" "
ülema ajetaitja)	18.000	" "	19.500	" "	Palgamaksjad	5.800	" "	6.800	" "
Wedude laudkonna juha=					Telegr. jaoskonna tehn.				
taja ja tehnilise jsk.					laudk. juhataja	8.700	" "	9.900	" "
juhataj. ajetaitja	11.700	" "	13.500	" "	Murukatla masinist	5.000	" "	5.300	" "
Wan. rongide korrald.	9.900	" "	11.700	" "	Р. W. U. li. ja M. oja=				
Liikum. revident 1. jsk.	9.900	" "	13.500	" "	fondade ülemad	21.600	" "	25.200	" "
" 2. ja 3. jsk.	9.900	" "	11.700	" "	Terwisoh. ojak. ülem	18.000	" "	21.600	" "
Pretensioonide laudk.									
juhataja	9.900	" "	11.700	" "	Weduri ja rongi teenijate kilomeetri rahade norm				
Telegraafi kontrollimeh.	8.700	" "	9.900	" "	joonitawaks tunnistada tösta ja wastawaid osafondasi				
Telegraafi wanem. meh.	6.200	" "	6.800	" "	kohustada liires korras eitada sellekohajed lawad ühes				
Telegraafi meh. 1. jsk.	5.800	" "	6.200	" "	wõrdlusestega, kui palju see töstaks ühikute teenijate				
					teismist kuu pakka.				

Muud palgatöstmised, järklusesse jaotatud teenijate juures, alamaist astmetest kõrgemasse ära jätta ja viia lagasi l. a. peale kinnitatud astmetesse, kusjuures löik arvultised vähendused tulevad silmas pidades.

Müüjagufena saabub siis lõppude lõpuks jelle töö tagajärg, mille kallal Rejühingu juhatus oma terwe koosseisus ligi 2 ja pool kuud higistanud ja waiefuli pidanud.

Jääb küsida: Miks ei teatanud härra raudteeülem, olles ise paar korda neil koosseisukatel, et raudteewalitus organisatsioonide poolt esitatava palgaastmete jaotuse kawaga ei saa arvestama, siis oleks seda asjatult raisa-

tud aega ometigi muuks otstarbeks võidud kasutada!

Lähendab, tuleval aastal on ainult neil teenijatel võimalus leiwa peale wõid määrada, kelle ülemused selgeks teinud, et nad „tehnilised jõud“ on, olgu siis see arhivaar, laudkonna juhataja, apteeker, weeandja ehk raamatupidaja.

Rejühingu juhatus, omal koosseisul neljapäeval, 7. augustil otsustas jelles asjas protestiga esineda.

—les.

Raudtee peatehaste tööliste ja teenijate peakoosolek Tallinnas, 18. juulil 1924 a.

Otsustati tehaste ülemuse ees esineda järgmistele nõudmistega:

1) Tööjuhi Pooli jämeda ümberkäimise ja wame-mate nõukogu esitajale wastutulematuse puhul otsustatakse protesteerida ja nõuda jamaaste wäärnähutuste kõrvaldamist ja faekatri pealt ümberpaigutatud tööliste lagastpaigutamist loha peale.

2) Et jaaks töölistele wagunijaooskonnas, sellel plekkidega tegemist, vähemalt 6 paari kindaid antud aasta jooksul.

3) Et jaaks praegust tööpuudust silmas pidades tööliste lahtilaskmine seisma pandud ja see raskesti tööpäewade vähendamisega kõigi tööliste õlgadele meeretatud.

Kui aga lahtilaskmine mõõdapääsemata, siis eelistatakse tagandada mahaomanikka, ärimehi ja juhtumisel, kui mees ja naine mõlemad teenistuses, siis teine neist. Sedasama soovitatakse ka ametnikkude koosseisude vähendamise puhul silmas pidades.

4) Wagunialuste wanrite tööd, mis talwel lühemates talvel teha ja millest mõõduvad talvel lubati katuse alla viia, kuid seni weel mingid eeldid selle lühendamise teostamises näha pole, — otsustati nõuda, et see lubadus jaaks tulewaks talweks täidetud.

5) Et jaaks sepikoja lubatud wentilatsioon ja muude uuenduste teostamisele ajatud.

Elukalliduse tõusu ja palgaolude kohta wõtab sõna ins Normann, tehes ülemaste järkjärguliste hindade tõusu ja majanduslike kokkumõistumise üle, millede all töölistel väga raskesti on tulnud kannatada, sest et palgad 1921. aastast saadik muutumatult püüwad, ehk küll nende kõrgendamist, wastawalt elukalliduse tõusule, mitmel korral on nõutud. Küsimust igakülgiselt läbi arutades wõetakse ühel häälel wastu resolutsioon, milles mõistetakse hukka senine majanduspoliitika, mis on toonud marga langemise,

elukalliduse, tööstuste sulgumise ja tööpuuduse ning esitatakse wälisriigile järgmised nõudmised, mille teostamisele peaks ka lohe ajuma:

1. Wabalaubanduse piiramine, nii et igajugused uhkus-, maitsasjad ja alkohooliste jookide sissewedu oleks keelatud.

2. Tollide tariifi wõrdseerimisele wõtmine, mille juures terawilja, suhkru ja muude esimese järgu wõrdainete tollid ära kaotatakse.

3. Üle öö, — seega täiesti ülekohtuselt — esimese järgu toiduainete peale pandud hinnalõrgendus alla suruda endistesse piiridesse.

4. Tollide kõrgenduse puhul saadud waheltkajud wõõrandada riigi kasuks, mis ära tarwitada töötööliste toetamiseks.

5. Wäljawaost saadud wälisraha jundusline riigikasasasse andmine ja wälisraha pankadele ja eraisikutetele müümise piiramine, andes ainult esimese järgu tarbeainete sisseweoks wälisraha.

6. Riik peab abinõusid tarwitusele wõtma, et tööstusettewõtjad ei jaaks wabrikuid sulguda. Riik ja omawalitused korraldagu üldkajulikka ühiskondlikka töid.

7. Tööliste palgad ja töölepingud arwatagu kindraoonide peale.

8. Palga olamääraks pandagu maitsma kolm kindraooni päewas.

Puhkeaja küsimuses otsustati ühel häälel, et igale töölistele, kes vähemalt 6 kuud tehastes teeninud, jaaks võimaldatud iga suwe jooksul 2-nädaline puhkeeg palga edajinamistega samal määral, nagu see maksen arsti poolt wabastamise korral.

Priisidupiletite arvu suwendamist nõuda, nimelt 6 piletit aastas, ja et wäljaandmise kord jaaks

muudetud nii, et võimalik oleks piletid sume jooksul ära kasutada ja nimelt Weneaegse korra ja määrade järele.

Ühisstatatse nõuda järelmaksuga antavate puude

saamise korra muutmisel nii, et vastutajate allkirjade nõudmine ära jääks, silmas pidades, et igal töölisel alati lahe näbala palk saada on, mis küllalt oleks kindlustusjeks ühe sülla puude eest.

Mitmesugust.

Tõsiasi, mida tuleks tähele panna.

Sellest ajast peale, kui jutud lühema harkajid, et Pärnu kitsarööpeline saab riigi poolt ülevõetud, ootaksid kõik teenijad, muudugi alamad, wäheste palga-jaajad, igatsusega seda ülevõtmist, lootes, et kui tee läheb riigi raudteewalitsuse alla, siis ehk asjaolud paranevad, sest üheliigse raudteewalitsuse lihvideerimisega Pärnus hoitaks mitmed miljonid kokku, millest praegusel ajal riigi majanduses väga suur puudus on. Mõistama oli ka lootust teenistuse olude ja palgatõstmise parandamiseks, aga lootus peeltis: raudteewalitsus jäi Pärnus oma suurte isandatega, kõrge palga saajatega, endiselt püsima ja teenijate elu muutus veel halwemaks, puude hinnad tõsteti palju kõrgemaks, toiduainete piletid, mis enne aarti teenijatele üks kord näbaldas, kaotati ära ja teenijate koosseiju wähenemise seal, kus ei oleks pidanud seda tegema. Wiimaks näib nii, et wistiski iga teeharu jaoks on waja oma walitjuse teedeülemaga ja osakondadega, kes ainult mõni tund päewas laua taga istub ja paer nime alla kirjutab mõne resolutsioonile. Alamad teenijad aga higistagu ja imegu läppa, sest niisuguse müüdi wälja ei tule. Keskiühing peaks omale asjaga peale hakkama, nõudes, et üheliigised asutused saaksid lihvideeritud ja juured koosseisud kokku tõmmatud ja waewanäijate, wälkese palga saajate majandusolud parandatud. Jään lootma, et selleks müüdi paras aeg on.

Kitsarööpeline.

Käsi-pakkide hoidmise küsimus P.-L. kitsarööpeliisel.

Endine teedeülem Kamõsow keelas Pärnu-Tallinna raudtee jaamas reisijate käsi-pakkide hoiulewõtmise ära. Minult Tallinna sadamajaamas on peale selle keelu käsi-pakkide jaoks ruum ehitatud ja pakke hoid kellelegi isikule teatava kasi eest wälja antud.

Ülalnimetatud keeluga on reisijad jagedasti wõimatumasse seisuforda pandud. On ju alatiht ühel ehk teisel reisijal pakke waja hoiule jätta, kuid jaama ametnikud ei tohi pakke wastu wõtta ja jaama atka, mis juba nimetatud keelu mõiste järgi wõngisugune pühapäik näib olemat, paigutada. On reisija oma pakke, mis ütelda, hädas, siis loomulikult ojitakse hädast pääsemise ja kasutatse erateel oma asjad kellegi jaamateenija wõi tööliste elukorteriisse paigutada. Wiimased kasutavad juhtumist, ning wõtavad pakke hoidmise eest kõrget hinda.

Mõnes jaamas on wiifits „jõbramehe poolest, käsi-pakkide hoidmine jaama kontoris.

Selle tõttu wõib neis kontorites jagedasti laudade ja pintide all silmata kõiksugu kraami, tühjade wõipüttidest alates kuni toiduainete ja kastideni.

Et sarnane pakke hoidmise wiis puhtuse mõttes kontorites lubamata, on wistiski arusaadaw. Kõige neid asjaolusid silmas pidades, tuleks kiire korras käsi-pakkide hoidmise küsimus Pärnu-Tallinna raudteel lahendada.

Iga jaamas peaks, kas tauba ehk bagnaashaidas eraldatud koht olema, kuhu reisijatele wälkese kasi eest hoiutungi wastu pakke hoiule wõetakse.

Oja sel teel saadud sisetulekust kasutatagu ära hoiuruumide korrahoidmiseks, kuna teine oja sisetulekust sellest tööst oja wõtjate teenijate ja ametnikude wahel ära jagada tuleks.

Wivat.

Puudustest raudteel einelaudades.

Raudtee einelaudades antawale sööde kohta linnidub wiimase ajal reisijate ja raudteelaste keskel palju murinat. Söögid walmistatakse maitsetult ja arustatult, sellepeale waatamata, et hinnad küllalt joolesed on.

Eriti wiletsad lõunad on walti Walgas ja Tartus, jagelt ka Tapal. Näiteks anti hiljuti Walga einelaudas raudteelastele lõunasöögiks musta, söögiks kõlmatud wassikalha praadi, mille hulgas, garneeringa, juukseid ja loomakarwu leiti.

Tartu einelauda lõunasöögid on liiga maitsetult walmistatud ja porisioonid niisõrd wälkese, et kõhu täiteks mitu portiooni tuleb tellida. Korratud teise söögi eest wõetakse aga täie lõunasöögi hinda, kuna hinnaalandust nõudjate wastu einelaudapidaja lubamata ebawiijakalt üles astub. Kuuldwastati olla nimetatud einelaudapidajat ennem einelaudas ette tulnud korratuse eest trahwitud.

Tapal einelaudas ei taheta jagedi raudteelastele hinnaalandust teha, waid einelaudapidajaga tuleb tingida, sest waimane sõandub lõendada, et ka raudteelastele suurema portiooni annud.

Joogiwesi puudub einelauda ruumides, seega sunnitakse reisijaid ja raudteelastel õlut ostma, (mille eest, mõistagi, raudteelastele hinnaalandust ei tehta), ehk lõunasöögile omale weelakõrri kaasa wõtma.

Korralist sööki saab praegu veel Wõru, Keila ja Tamisalu einelaudadest. Ka Tallinna üle ei saa nuri-

jeda. Einelauapidajad maksavad Tšupal, Tartus ja Valgas mööbleritud ruumide kütte, valgustuse ja wee eest ainult 80—100,000 marka aastas renti, kuna einelaua õigused maksuta kätte jäävad. Wõttes lohwist ja teest 10 mrf. Kaasist ja 5-margalistest jaisast 10 mrf. Kääst, võib einelaua rendi 2½—3 kuuksa taja teenida ja üle jääb juuresummaline puhaskasju.

Et einelauapidajatega sõlmitud lepingu põhjal sõbgid puhtalt ja maitselt valmistatud peavad olema ja sõbide ja jookide pealt 25% raudteelastele hinnamäärandus tehtama, sellepärast tuleks raudteelastele jeda kindlasti nõuda. Raudteevalitsusel tuleks korvatuud einelauapidajaid karistada ja mitte wastawalt einelaua pidamise õigused ära wõtta. Riisuguse odawa rendi eest leidub küllalt korralikke einelauapidajaid. Raudteelane.

Raudteelased wajaivad oma ruume.

„Eide“ hiljutises numbris leidsin teate, et Raudteevalitsus (laharööpaliise) teenijate organisatsioonidele niinõrd wastu tulnud, et lubanud wiimasele lojutada anda Tehnika tänawal asjuwaid endise trüfikoja ruume. Ka olewat korraldus tehtud, et kaduja tööloda sealt ümberpaigutataks. Olime rõõmsad, et nimetatud ruumid keskkõhingu waldamiseks lähewad, olime isegi arwamisel, ehk leiab keskkõhingu wõimaluse asutada neis mingisuguse einelaua ruumi, kust lõunajõele wõiks saada, sest teadupärast kasutawad paljud raudteelased praegu selleks Tallinna jaama einelauda. Wiimane on aga niinõrd kitsas, et kistipeate tuleb lõunajõedgill jadas seista. Pole see ka reisirijatele meelepärast, et jaamaruum raudteelaste kütiks muudetud. Kas tõesti siis poleks wõimalus raudteelastele eeltähendatuid ruume üle anda, wõi milles siin asi seisab? Tänuini haigutawad jes hoones weel kühjad mustad seinad ja tööljad ei mõlegi paigast nihluda. Müts.

Saamatu ofatond.

Kui üldse millegi ofatonna saamatusest wõiks tõneleada, siis on selleks eeskätt meie Tee-Ohutuse ofatond. Dife imestamise wäärilikelt toimib see oma igoõiguseid hoonete parandustööd. Ford tehakse pörandaid, ford wärwitakse seinu, ford lõhutakse neid ja kogu see parandustöö liseenejst ei ole mitte muu, kui dieti läperdamine. Et priuugi rääkida sellest, kuis toimetatakse remont teenijate elufortekites, küllalt, kui peatuda selle juures, kuis ta täib ametruumes. Mii

näitaks, töödi minewal juwel kaubandusjaoskonna ruumes pörand alla, remont kestis ligi 1½ kuud aega, tänawu sai see pörand tihistatud, remont kestis 11 päewa. Tehnilises jaoskonnas tehti 4 ruutjilla pinna laiuse pörandi tihistamist 12 päewa (kahe mehoga) ja ometi on ka niisugune, et häbi wadada. Meieaegne saunamees oleks oma urtsifule ka jikedama pörandi teinud. Suitsturu, mis jes ametruumis allesseatud, on nagu mõne salawiinawabriku forsten, mis, wähe sellest et ta wingu peaks, isegi wett läbi laheb. Tehnilistel jõududel tuleks rohseu tähelepantu juhtida töö korraldikkuse ja kiiruse peale. Pole neid jõude ju nimetatud ofatonnas wähe!

— erg.

Korteriisaamise lootused.

Tehnika tänawale ehitataw elumaja on pea walmis saamas. Kibedasti läitakse aga ka nüüd selle „korterid kuulamas.“ On loffu seatud korteritahjtate piisad nimekirjad, kuid kes selle õme ofatikkese jaawad, on weel kairini teadmata. Korteriitahjtate hulgas leidub aga ka neid, jeda korteriitahjtateks wõib nimetada: nii olewat mõnel küh wäike korter, teisel — ametkohast saugel jne. Kuna kongressil alles wõeti küsimus, et korterite jaotamise juures ka keskkõhingu arwamist kuulda wõetaks, näib kas Raudteevalitsus sellega nüüd rehkendada soowib, wõi lähew siin töid endist wiiski? ×××

R. Pätis kitarööpaliise raudtee jeltji juhatusse waltitud.

Teatawasti wõeti R. Pätis walmis ajal kitarööpaliise raudtee riigi kätte üle. Nüüd on aga selle raudtee jeltji juhatusse waltitud sama Pätis, wist selle sihiga, et raudteed jälle riigilt tagasi wõtma hakata. Mii siis, kitarööpaliise, olge walmis jälle üleandmise jändide!

üleilmiline Raudteelaste Liit

korraldab Esperanto 14. üleilmilise kongressi jooksul Wiinis augusti kuul raudteelaste erikongressi, kus arutusele tulewad küsimused raudteelaste lähema organisceerimise, nende tööolu, walgoolu, puhtuse ja Liidu rahmuswahelise häälteandja wäljaandmise üle.

Raudteelased kõikidest riikidest, kes soowiwad erikongressist ofa wõtta ehk mõnesuguste ettepanekutega esineda, palutakse sellest waremalt teada Liidu juhatusse, — direktor Wlassek, Olomuc, Müllerowa 24, Tshesho-Slowakkio.

Läti raudteelaste külastäit Gestis ja Soomes 20. — 27. juulil.

20. juulil jõudsid meile külla — oma hureireijil Soome — Läti raudteelased, igalt ametialalt, kofku 141 inimest. Walgas olid

neid wastu wõtmas keskkõhingu juhatusse ja korraldawa komisiooni liikmed. Walgast järgnes fött Tartu, kus peatati ja edasi mindi

Kõhtla põlevkivi kaevandust vaatlema. Peale kaevanduse vaatlemist sõideti Narva ja sealts päeva Narva-Jõesuhtu. Narvast — esmaspäeva hommikul Tallinna ja siit sõitsid külalised edasi Soome kuni neil pikem huuireis kuni Põhja-Soomeni kestus. Gesti raudteelastest oli Soomes kaasas ainult korraldava komisjoni liige hr. G. Grünberg. Vastuvõtmine Soomes oli rikkalik ning õige sõbralik. Laupäeval, 26. juulil jõudsid külalised Soomest Tallinna tagasi. Sadamasse ja jaama oli neid vastu võtma kogunud hiigla hulk meie raudteelasi, ühes „Raudami“ laulu- ja „Kalju“ muusikakooriga. Peeti vastastikke tervitustõnensid ja huuireislaste meeoleku näis kõigiti hea olevat.

Pühapäeval, 27. juulil oli E. R. Reftiühingu poolt korraldatud külaliste auks „Estonia“ walges jaalis banket, millest osa võtsid peale raudtee kõrgemate ametnikkude ka W. Walitsuse ehitajad ja Läti jaadid. Koosviibimine kestis kuni kella 10 õhtul ja jättis enesest kõigeparemad muljed. Kella 11 ajal sõitsid Läti külalised oma erarongiga Riiga tagasi. Läti raudteelaste poolt kingiti meie Reftiühingu Esmehelale ja mõnele juhatustliikmele Läti raudteelaste festiühingu rinnamärgid.

Külalisi jaadeti üegi üle meie riigi piiri. Lahkudes Tallinnast, avaldasid Läti raudteelased joovi, et meie neid külastaks tuleval aastal.

Raubaweo tariifide muutmise raudteel.

Uued tariifid hakkavad maksma 1. novembrist.

Teedeministeeriumis töötati välja raubaweo tariifi muutmise kawa, mis viimajal tariifinõukogu koosolekul esimest korda läbiwõetatamisel oli. Tariifide muutmise kawa tuleb weel enne paaril korral tariifinõukogu harutusele, siis ehitatakse ta wabarilgi walitsusele, kuna uued, muudetud tariifid arwatavasti ehk 1. novembrist maksma hakkavad.

Wäljatöötatud kawa järele jaotatakse raudteel weetamad kaubad kaalu ja wagunimassu wõtmisel wäikejaadetisteks ja waguniijaadetisteks, kuna weohinna astmete järele raudteel weetamad kaubad 7. klassi jagatakse.

Esimene klassi ja wäikejaadetiste hulka arwatud kaupade pealt wõetakse iga 100 flg. kraami weo eest maksu 1—50 flm. 1/30 m.; 51—100 kilomeetrini 65 + 1,20 mk.; 101 kuni 150 flm. 125 + 1,0 mk.; 151—200 flm. 180 + 0,90 mk.; 201—250 flm. 225 + 0,80 mk.; üle 250 flm. 265 + 0,70 marka.

Teistesesse klassidesse arwatud kaupade pealt on weomaks odavam. Saatemaksu suurus on 16,00 marka, selle eest aga sisse- ja wälja-laadimise maksu ei wõeta.

Waguniijaadetuste hulka arwatud ja esi-

messe klassi kuuluwate kaupade weomaks oleks: 1—50 flm. 1,00 mk. flm.; 51—100 flm. 50 + 0,90 mk.; 101—150 flm. 95 + 0,80 mk.; 151—200 flm. 135 + 0,70 mk.; 201—250 flm. 170 + 0,60 mk.; üle 250 flm. 200 + 0,54 marka.

Saatemaksuks on 1., 2. ja 3. klassi kuuluwate kaupade weo korral 4 mk. 50 penni, teistesesse klassidesse kuuluwate kaupade eest 3 mk. 50 penni.

Nagu neist arvudest näha, muutub raubaweo maks, proportsionaalselt weotee pikkusele kaugema maa peal odavamaks. Sellega on tahetud riigi jermal elawatele kodanikele raudtee tarwitamises hõlbustusi luua.

Tariifi muudatus ei tohiks kaubahindade kallinemiseks kuidagi põhjust anda, sest raubaweo tariifid kõrgenewad ainult 0,35 protj. võrra.

Raubaweo tariife ei ole kõrgendatud 1922. a. jaadid, kuna aga selle ajaga kaubahinnad suuresti tõusnud on, niisamuti on rahakursus tuntawalt muutunud. Peale selle on teistes riikides igalpool raubaweo tariifid kõrgemad kui Gestis.

Talise sõiduplaani kawadest.

Kõrkuhoidmise eesmärgiga, teede- ja rahaministeeriumite nõusolekul, kawatakse raudteewalitsus käesolewal sügisel piirata reisirongide arvu üksikutes tee piirkondades, kuna mõned reisirongid sejarongideks muudatakse, mis juures võimalus on ära kasutada täielikumalt wedurite tõmbesudu; selle tõttu jääks täiesti käiguist ära kiirkauba-, ehk nõndanimetatud — piimarongid.

Etalgne talwise sõiduplaani kawa laiarõpaliisel teel oleks järgmine:

Raugesõidu rongide Tallinn-Walk-Riiga, nr. 1 ja 2, ja Tallinn-Narwa-Petrograd-Moskwa, nr. 7 ja 8, samuti ka Tallinn-Walga postirongide nr. 3 ja 4 sõiduplaanid jääks endiselt. Praegused reisirongid nr. 9 ja 10 muudatakse sejarongideks, mis juures nr. 9 minek Tallinnast on umbes kell 9,30, tulek

Tartu 18,00, Valka 22,00; rong nr. 10
Walgast minek 4,40, tulek Tartu 8,15, minek
13,00, Tallinna tulek 22,00 ümber. Nende
rongidega saadetakse edasi piimasaadused ja
juurkiruse kaubad.

Samuti muudetakse Tallinn-Narva wahe-
lifed postrongid nr. 5 ja 6 segarongideks. Ng.
nr. 5 minek Tallinnast kell 0,30, tulek Narva
9,30. Ng. nr. 6 minek Narvast 20,40, tulek
Tallinn 6,00. Neid ronge tarvitatakse ka
piimaveoks Tallinna-Narva-Lapa liinil.

Tallinna-Baltiski wahel jääks käiku üks
paar segaronge: Tallinnast minek umbes kell
16,00, tulek Baldiski 18,30; Baldiskist minek
5,15, Tallinna tulek 7,45.

Walf-Jrbooska liinil jääks samuti käiku ai-

mult üks paar segaronge: Walgast minek kell
9,35, tulek Jrbooskasse 16,35; Jrbooskast mi-
nek 12,20, tulek Valka 19,20.

Tartu-Elwa wahel on ette nähtud üks paar
kohalikke ronge: Tartust minek kell 16,00, tu-
lek Tartu 18,30.

Nimetatud rongide arvu piiramise ja ette-
wõtawate muudatuste tõttu wähenewad ron-
gide läbijooksu kulud umbes 35—40 miljoni
marga wõrra aastas.

Raudteewalitus kutsus üles kõiki asjalt-
huvitatuid ajutult ja isikuid oma arwamiist
awaldama kirjeldatud kawa kohta, millised ar-
wamised wõimalikult korral arwesse wõetakse,
et sellena ära hoida kaebusi ja rahulolematuse
awaldusi pärast sõiduplaani maksmapanekut.

Teated välismaade raudteedelt.

Tööaja jaotus Itaalia raudteedel.

Itaalia riigiraudteedel on ettekirjutused
teenistuskestwuse aja kohta täide wiidud, mil-
lede alujärgi põhjooned õige tööaja ja teenis-
tuse walmisoleku arwestamine; wiimane saab
kahkolmandikuga tema kestwusest, eijmene —
loomulikult täielik arwesse wõetud. Waheajad
wähemalt üks tund, mille wäljel teenistuskoh-
ast wõib lahkuda, ei saa üldsest arwesse wõe-
tud, niijama ka aeg, mis teel tööle ja töölt
minnes ära kulub. Teenistusaega peab nõn-
da päewa jooksul ära jaotatama, et 9-tunni-
line katkestamata puhkeaeq üle jääb, mis fer-
ge ja tükitöö juures 8 tunni peale wõib wä-
hendada. Kerge töö juures wõib teenistus-
kord 12 tunni peale pikendatud saada. Kord
nädalas peab iga teenija 24 tundi puhkust
saama. Tütöö ei wõi pikemalt kui kuus ööd
üksteise järele sisse seatud saada. Selles mõt-
tes arwatakse ööks aega kestööst kuni kella 5-ni
hommikul.

Rongi meeskonnal on teenistuse kestmus
sõiduplaanist ararippuvalt kindlaks määra-
tud. Wedurijuht ja ahjukütja, konduktor ja
pidurdaja peab teenistuskorras, kahe puhke-
aja wahel, mitte üle 10 tunni olemas; weduri-
juhid tiirrongides ei wõi mitte üle 9 tunni
tööl olla. Raudtee liikumisega seotud tegewu-
ses kõigub teenistusaeg, rippuvalt aastaaega-
dest, 7 ja poole ja 10 tunni wahel, ühe puhke-
päewaga nädala jooksul. Töötodades peab
töö vähemalt kahels tunniks katkestatama.
Kontori teenistuses testab töö 7 tundi, 2-tun-
nilise wahetajaga; pühapäewad on wabad.
Teistel pühadel on pooled ametnikkudest poole
päewa ametis.

Liikwõ reisirahade wastuwõtmisekoht Itaalia- lias.

Itaalia riigiraudteed on Mailandi linnas
ühe sõitwa reisirahade wastuwõttekoha
sisse seadnud. Selleks käib ringi üks jöuwan-
ker, mis kaaluga on warustatud ja ametniku
ning tööliste poolt saadetakse ja korjab kokku
passe kohtadest, mille jaatmise üle telefoni eht
kirjateel teatatud. Ametnik annab wõitungi
wastu ja saadab pakid raudteel sihtkohta.

Reklaamid Itaalia raudteedel.

Itaalia riigiraudteed on sõidupileti teist
poolt reklaamide trükkimiseks tarwitama haka-
nud. Peale selle on ettewõtjate poolt pakkumi-
sed tulnud, et ka reisirahagunite seinad selleks
jaaks ära kasutatud. Ka kaubarahagunitele tahe-
takse reklaame asetada. Sellest loodetakse suurt
tulu saada.

Oleks soowitam, et ka Gesti raudteewalit-
sus selle kohta seisukoha wõtaks, sest igatahes
annaks see raudteedele suuremat tulu.

Wedurite tegewuskestwuse aeg.

Inglise ajakirjas „Engineering“ on pikem
kirjatuult wedurite teenistuse kestwuse ja ära-
sõidetud kilomeetrite kohta. Ka tähendab kirja-
tüki autor, eriliste wedurite omaduste kohta
wiimase 30 a. jooksul. Tuleb ismiks, et we-
durite raskus, alates 1890 a., on kolmekord-
seks tõusnud, nii et Pacific liinil reisirongide
wedur 125 t. ja kaubarongide wedur 140 t.
kaalub. Keskmise wedurite teenistusaeg on
28—35 a. kestnud. Wedurite tegewusest kõr-
waldamine ei olnud mitte kulumisest tingitud,

waid jellest, et ehituswiis liig mana oli ja aja-
kohajus puudus. Chicago ja Põhja-Lääne
raudteedel on wedur 43 aastaga 2.180.000
kml. läbi sõitnud. Atlantic Coast liinil on pal-
jud wedurid poolteist miljoni kml. ära sõitnud.
Refordi on aga läbisõidus teinud üks Bald-
wiini wedur Duluth South Shore ja Atlan-
tic raudteel, mis 1888 a. ehitatud ja
2.840.000 kml. läbi jooksis; ilma, et auruka-
tel kordagi oleks wahetatud. Kõige kauem on
teenistuses olnud üks J. N. Bray Co. wedur,
nimelt 67 aastat.

Inglise raudteelaste Liit omal wiimajel
kongressil otjustas ühineda üleilmilise liikumis-
tööliste ühinguga.

„Põhniiz'i“ wabrik Riias on Läti walitju-
sele ettepaneku teinud, et ta waluris on Läti
raudteele ehitama mõlgu 15—20 wedurit
ja 100—200 wagunit, mitme miljoni sum-
ma wäärtuses. Peetakse läbirääkimisi wõla
tähtaja kohta.

— 3. augustil oli Pariis—Barcelona raud-
teel jällegi juurem raudteedõnnetus, kus kokku
porkas kiirrong kaubarongiga. Wedurijuht ja
10 inimest wigastatud.

— Elukallidus on tõusnud Sakamaal
juulikuul jooksul 3,6 protsenti.

— Rahmuswaheline postikongress, mis
algas 7. juulil Stockholmis, kestab edasi. Ras-
kusi jünnitab transiit-postijaadetiste tariifi kü-
jimus. Otsustati tariifi edaspidi alandada.

— Einburgi raudteedõnnetusel Inglismaal,
30. juulil, said surma 4 inimest, wigastada
— 29.

— Läti ajakirjandus toob Läti raudtee-
laste wiimase huwisõidu kohta Soome ja Cesi-
ti kiiduawaldawaid sõnumeid. Suwiresis ole-
wat paremini forda läinud, kui ette arwatud.

rima. Wastasel korral mõib see asi ajakirjanduses
tergesti laineid lüüa: kestab ju see üle 2 aasta, ilma
et jeda effitust teegi meil oleks hähale pannud.

2.

Wene ajal näidati postistatistikas tulnud raha-
kaartide lahtris ainult wäljamaistud rahakaardid,
kuna järele- ja tagastatud arwesse ei wõetud.
Meil näitawad ühed ajutusel just samuti, teised aga
kõik tulnud rahakaardid. — See asi tarwitab ühtlasi-
tamiist. D. N.

Teater ja kino.

Kinoteater „Faun“.

Uja edust on tingitud meenduseõuded igal ajal.
Ka kinoasjandus allub sellele üldreeglile: see, mis
kinotehnikas otstarbekohasema wastuõdetam oli alles
eile, ei rahulda enam tänapäewa soowe.

Sihubi awatud suurima kinoteatri „Faun“ oma-
ntud on suurtud õnnelikult lahendada selle problee-
mi. Uus kino ei jätta midagi soowida nii mugawu-
se kui ka tehnilise sissejõeade poolest. Tsegi ruumide wai-
gustus on jäärane, et demonstratsioonisaalist haleda-
maisje päewawalgesje jõudes, film pörmugi eutus-
te all ei kannata, sest otstarbekohaselt walitud wär-
wiliised laternad igas ruumis tekitawad maheda,
jätk-järgulise walguse intensiivuse muutuse.

Demonstratsioon-aparaat on uuenat tüüpi, ja ni-
mett sellise konstruktsiooniga, et lintide wahetus
ilma kawaalaste tükitawate wahetõgadeta jünnitib: loqu
eeskawa, koosnegu see mitmest taht pildist, jookseb
wahetpidamata, ühel hool.

Kõõmustawaks uudisjeks, mis kino kaematele hul-
kadele kättejaadawaks teeb, on igapäewased rah-
wa etendused, millel peajõetõhed kõigest 10 ja
20 marka maksawad.

Kino asub Wiru tän. nr. 9.

Kirjawastused.

G. Chawer. — Olig kannatamatu olete. Meil tu-
leb arwestada ka itka majanduslise seisukorraga. Sel-
lest see taristus wahetõpeal tulligi.

A. S. — Palume hõtkata.

E. N. — Ei lähe. Liig isiklik.

J. L. — Jätkafe, küll me siin kokku wõtõane.
Kirjawead ei hähenda midagi.

K. S. — Korterihaamises on wõhe lootust.

D. Kõlluste. — Jaapalus. Wõite hõtkata julgesti.
Oleme tänulikud. Kirja peale postinud aega tänint
wõtkata.

Ostigeenius. Jõnub järgmises numbris.

Wedurijuht A. Turle, tuleb itkala!

S. S. — Palgatiimus tuleb weel arutamisele.
— Ega nende omawõli itka läbi lähe. On ka Mit-
tigogul sõna ütelda.

Nipped-näpped posti alalt.

1.

Posti peawalitjuse 5. jaan. 1922. a. nr. A/7
ringkirja põhjal peakõid meie postiasutustes müügil
olema 50-ne jantiimilised rahmuswahelised wastus-
kupongid, mille müügihind a 35 marka ning mille
wastu wäljamaa postiasutused peakõid wälja andma
tema ettenõttajale niisuguses wäärtuses postmarkte,
kui palju neid tarwis läheb ithe 20 gr. wälismaali-
se ithliija franteerimiseks. Arusaamatul põhjusil on
aga meil müügil mainitud müügihinnaga 25-e janti-
imilised wastuskupongid, mille wastu wäljamaa
postiasutused poole wõhem wälja annawad, mispä-
rast nende tarwitajad, rii üteldi, itisjata jaawad.
Postiwalitus peakõid mainitud asja kõhe ära regulee-

Wastutaw toimetaja: A. Michelson.

Trükitõõstuse o.-ü. „Waba Maa“ trükk, Tallinnas.

Wäljaandja: Cesti Raudteelaste Kesühing.

E. Raudteelaste Keskühingu kirjastusel
ilmub trükist 1. oktoobriks 1924 aastal
1924—25 aasta taline

Raudtee sõiduplaan

Saadetakse müügile kõigi postkontoritesse ja raudtee jaamadesse.

Kõik,

kes huvitavat, põnevat ja tuumakat lugemis-
materjaali ihaldavad, leiavad seda rahvalikult
toimetatud ajakirjas

„ROMAAN“

„Romaan“ pakub oma aastakäikude näol määratud lugemisvara,
mis iialgi ei vanane.

Tellimise aadress: „Romaani“ talitus, Tallinn, Müürivahe tän.
nr. 16, uks B.

A. Brandmanni

suurendatud shokolaadi-, kompveki- ja biskviidi-
tehase **saadused** saavad kõigile maitsema.

Uus kauplus asub Väike Tartu mnt. nr. 6

Masinawabrik Franz Krull

Aktsiaselts — Tallinnas

Ehitab erialana:

Turbamasinaid ja lokomobiile, aurumasinaid, pumpe, katlaid, reserwuaare ja kõiki katelsepatööd.

Põllutöö- ja majatarbeid nii kui atru, pliite, siibreid, reste, wankripusse, ahjuuksi, sahati, adrahõlmi ja kõiksugu walamise ja sepatööd.

Täielikke wiinawabrikute sisseseadeid, rektifikatsioonid, pärklisewabrikuid, puudestillierimise-, linaseemneõli-, põlewkiwiõlisisseadeid, nahawabrikuid jne.

Kunstjää ja külmetussisseadeid igasuguseks otstarbeks: liha, kala, puuwilja alalhoidmiseks: õlle-wabrikutele, meiereidele, keemiawabrikutele, haigemajadele, wagunitele, laewadele jne.

EESTIMAA KEEMIATEHAS AS

Tallinn, Katusepapi tän. 37

Kõnetraat 18-26.

Telegr. „Lasnakeemia“.

Kaitsemärk

Valmistab võistlemata headuses paremaid tooresainetest:

Sinisekirju pesuseepi. Laboratori „Saunaseepi nr. 32“. Tuumseepisi „GLORIA“ ja „SIMPLON“

Kõiksugu lõhnaseepa, arstlisi seepa, kosmeetilisi seepa, tehnilisi seepa jne.

Lõhnaaineid, lõhnaõlised, Eau de Cologne'si, puudreid, kreamisi jne. Rohelist seepi, glütseriini, pesusoodat,

--- ookervärvisi, trükimusta jne. ---

A.-S. „SILVA“

Tallinn, Merepuiestee Nr. 17

Kõnetraat: kontoris 9-29, 31-27 ja 13-80; kaupluses 18-09?

Telegrammide aadress: „SILVA—TALLINN“

Igasuguste põllutööriistade ja masinate, kunstpõllurammu, soola j. n. e. ladu ja müük.

Igasuguste ehitusmaterjalide, nagu palkide, laudade, lubja, tsemendi, gipsi, katusepäppi, katuseplekki, igat sorti raua, raudtalade, naelte j. n. e. ladu ja müük.

Igasuguste metsamaterjalide ostmine, ümbertöötamine, müük ja eksport.

Igalpool müügil kõige paremad

Paberossid:

„Raadio“	20 tk. mk.	15
„Kuulipilduja“	20 „ „	15
„Eva“	20 „ „	35
„Mefisto“	20 „ „	35
„Salon“	20 „ „	40
„Gracia“	20 „ „	40
„Briljant“	10 „ „	20
	20 „ „	50

Tubakad:

„Laevnik“	1/8 ₦	mk.	25.—
„ „	1/4 ₦	„	50.—
„Ottomann“	1/8 ₦	„	37.50
„ „	1/4 ₦	„	75.—
„Pöder“ nr. 1.	1/8 ₦	„	37.50
„ „	1/4 ₦	„	75.—
„Suhum“	1/8 ₦	„	50.—
„ „	1/4 ₦	„	100.—
„Kasino“	1/8 ₦	„	65.—
„ „	1/4 ₦	„	130.—
„Gavalla“	1/4 ₦	„	150.—
„Arkadia“	1/4 ₦	„	200.—

Need tubakad on puhtmaitselised; nende suitsetamine ei hakka keele ega rindade peale.

O-ü. „TUBAK“.